

Latviešu Amīses.

92. gada gahjums. ◊ Tīnakt 7 reizes nedēļā, arī īstehdeciņās.

Maķā:
Rīgā un Jelgavā eksp. faunemot
par 1 gadu . . . 2 rub. 20 sap.
par 1/2 gadu . . . 1 " 20
par 1/4 gadu . . . — " 60

Maķā par vāstu peesuhot:
par 1 gadu . . . 3 rub. — sap.
par 1/2 gadu . . . 1 " 60
par 1 mehu. . . — " 25

Maķā uf aģsemem:
par 1 gadu . . . 10 rub. — sap.
par 1/2 gadu . . . 5 " 80
par 1/4 gadu . . . 2 " 50
par 1 mehneš . . . — " 80

Par adrešes pahrmainu jamāšā
10 sap.
Numurs maķā 1 sap.

Studinajums maķā: par aģtu
raštū rind. 10 L., 1. puse un tefšā 30 L.
Redakzija un ekspedizija: Rīgā,
Bālu eelā Nr. 30.

Mr. 15.

Beturtdēen, 17. janvārī.

1913.

Svarīgākais no šatūra:

Darba laiks fabrikās.
Baltanu krišje.
Bahvešta muišneeku gwardija.

Darba laiks fabrikās.

Tirdzniecības un ministrija patlaban īstahdajot, ka „R. S.” šino, likumprojektu par darba laika šaišhināšanā fabrikās. Deemšchehl šchee darbi teelot darināti tef noslehpumaini, ka awišchee neezibā pat neeeluhstot wišpahrigras šinas par ministrijas nodomeem. Kā šinams, tad likumprojektu šarāšā, kuras ministrija bija nodomājuši ešneegt 4. walšis dower, bija minets tefai darba deenas šaišhinājums preelšch behrneem, mašgadejeem un seewešcheem. No ta ari bija runa ministru preelšchneeka Kofowzowa deklarāzija. Ja nu waldiba tomehr patām šaršam grošijusti šawus nodomus un teežas šaišhināt darba laiku ari peeaugušcheem, tad tas protams apšweizams tefai ar gandarijumu. — Darba laiks fabrikās šchobrihd ir nokahrtots šaur 1897. gada 2. jūnija likumu, kuruš wehlat peedšihwojis dašchabus pašaidrojums un apgrāišijums. Šcha likuma noteittais 11 1/2 stundas ilgais darba ilgums jau ta išdoschanas laikā iškifās kā nowozjoes. To ari atšina pati waldiba. Likuma šauruhšochanu eestāija jau 1904. gada par neatleefamū, un tirdzniecības ministrija īstahdaja projektū, pehz kura darba laiks deenā nolēefams uš 10 stundam un nokš uš 9 stundam. 1906. gada pašaršā šcho projektū šewiškš iškim noluhšam eezelta šanferenze atšina par peereemamū, pehz šam to nodema atteezigeem rešoreem dehl wehkrešesjas pahrbaudischanas. Pehz tam „apšahkti grošijās” un litums nogrima aishmiršchānā. Lai gan 10 stundu darba ilgums darba laiku šaišhinātu par 1 1/2 stundam, tad tomehr šaur to nezelšos nelahdi šatrizinājumi ruhpeezijā dšihwē. Šo pehz fabrikū inspektora Mikulīna 1905. gada šawahštām šinām 10 stundu darba ilgums buhtu darba laiku Peterburgas un Šijewas fabrikū eezirtos šaišhinājis tefai par 1/2 lihdi 1/4 stundas. Atteezibā uš Mašlawas guberanu nešen tā J. M. Kojminichs-Lanins iškaidis darbu, kas dibi-

najās uš 1908. gada šawahštām šinām un aptwer 219.700 šrahdneeku apšahštus, t. i. tepat 3/4 no wišceem šrahdneekem guberānā. Pehz Lanina aprehlīna šaurmehra darba ilgums preelšch mašgadejeem un peeaugušcheem bija 9 1/2 stundas. Pahrī par 10 stundām šrahdā tefai 15 preženti no wišceem šrahdneekem, kas apžerejumā eetwertī. Tā ka no minētā laika ruhpeezības nošarēs maš kas grošijees, tad šopeem, ka šogadejais darba ilgums maš ko atšchīros no 10 stundu normas, tā ka tās eewešchana likumīgā šahrtā tefai šatristu kopā ar jau pašahwošcheem apšahštēem.

Gekschseme.

Bilšehtu un šemštu kredita kafes atklāschana

notika 15. janvārī Peterburgā, peedalotees ministru preelšchneekam Kofowzewam un eelšcheeru ministram Mašlawomam. Pehrš deewkalpojuma ministru preelšchneeks tureja runu, kurā ošrahdija, ka no wišceem Kreewijas pilšehtu aishnehmumeem 90% nahlot tefai uš 18 pilšehtam, šaur ko mašafas pilšehtas, kurām wajadšigi aishnehmumi preelšchā šawas labeerihzības neteelot pee kredita. Pehz 1910. gada dateem šemštu šopejais aishnehmums ešot 15,250,000 rublu. Atri winām loši truhštot kredita. Šaunai šefei bušchot teešiba iššneegt aishdemumš lihdi 200 miljoņem rublu, šaur ko warot žeret, ka kredita wajadšiba tefchot apmeerinata.

Soli pret presi.

Teešu palata noteefaja laikrašta „Peterburgs štoje šcho” redaktoru uš 6 mehnešcheem žeeetumā. — Senats apštiprināja Mašlawas teešu palatas špreedumu, kura burliži Lewitowu bij noteefājuši uš 6 mehnešcheem žeeetofnā par brošchuras „Šindikošiti un rewoluzija” išdoschānu. — Apgabateefa šodija awišes „Reiškā” išdewejus Petruntewiškū un Rabokowu šatru ar 64 rbl. — Abo hofteefa attāišņoja awišes „Šefianisti” redaktoru, kurušch bij apšuhdšets par Wina Mašelates apwainošchānu.

Dewitā nodata.

Mans nahlošchais gahjeens bija uš museju, bijušcho klosteri „Pee akmena”. Šahdu laiku paštaigarušees pa augšchajām šahlem, es nokahpu apalšchējās telpās, lai tur tuwaki apluhlotu apbrīnojamu šrahjumu dahrgatmeenu, kuri bija iškahditi ugunsdrošchās telpās.

Šche es greesoš pee šahda musejas šalpotāja. „Waj newar nokahpt wehl dšikati?” es winam waizaju.

Winišch brihnidamees pašmihneja.

„Ne. Šche jau ir pagraba šahws.”

„Es domaju — waj pašchā pagraba — waj tur nelas naw iškahditi?”

„Ne, žif es šinu, tur glabajas tefai dašchabas grabašchās.”

„Šaunkundje gan laikam dširdejuše par apalšchjemes gangeem,” otrs šalpotajš laipni eemāšijās.

Es paloziju galwu.

„Waj tahdi pateesi bijušchi?”

„Bijušchi gan; daudš gadu atpakal par teem tifa daudš runats. Toreiš es biju wehl mašš puišens. Tas bija, kad šche eerihšoja museju; šenal šche, waj šinat, bijis klosteris. Toreiš wiai atduhruschees uš leelām apalšchjemes welwem, kuras išklati-

jušchās kā labirints. Mašžitee wihri toreiš daudš šrihdejušchees par to, šahdam noluhšam muhtī išk-

lušchi šchis kuruš ejas . . . Desinu, waj wiai to iškbinājušchi, waj ne, bet runats tifa daudš.”

„Waj šchis welwes wehl peeejamas?”

„Naw wairs. Tur bijis daudš šchurku un pelu, kuras muhšu dahrgajeem šrahjumeem buhtu daudš laitejušchās. Šalab šchee apalšchjemes gangi aishmuhreti.”

Es šchim laipņojam žilwekam pateizos un domīga dewos augšchējās telpās. Šahdā no šahlem bija atwehrit logs; pee ta es nokahjos un eel-

poju ar leelu šahrti wehšo rubeus gāišu. Logs bija šchaurā šehtas dahršina pušē, un aš ta pāžehlas

Streiku kušiba.

Peterburgā Šutilowa milšu fabrikās štreiko 12,500 šrahdneeki, peeprašidami lai atlaišch kontroleeri Šafowiewu, kas nešchēligi peešawiš šahdu šrahdneeku. Šrahdneeki iškuras meerigi. — Par peedališchānos weenas deenas štreikā par peeminu 9. janvārī kritušcheem rewoluzionareem, 6000 Dbuschowas fabrikū šrahdneeki šoditi ar naudas šodu pūš deenas algas leelumā. Šods šajehlis šrahdneeku štarpā ruhšchānu. Darbi fabrikā tomehr turpinās. — Šalarā ar 9. janwara štreiku Šerjonā štarp tureenes fabrikū šrahdneekem iškdaritas daudš apžee-

Ši darba dšihwes.

Odešas ošā pahri par 2000 šrahdneeku jau ilgaku laiku ir beš darba, šapehž atrobas loši gruhtos apšahštos. — Nikolajewas ošas šrahdneeku štarpā darba truhšuma dehl šahzis plošitees bada tefš. — Šoti behdigos apšahštos atrobas ari Šodšes fabrikū šrahdneeki, kuru štarpā bešdarba armija šašneegufe nepeeredšetu augštumu ruhpeezības krišes dehl, kas šahšās pagahjušchā gada nowembrī. Šabprahtigees šabrikantu šedojuumi preelšchā pabalšteem truhšumžeeetejeem maš ko war lihdi.

Šrahwu pret anarhišteem-komuništeem

šche šchūš deenas išteefaja Šarkowas teešu palatas deleģazija. Noteefaja šrahdneekus Mičino un Poluziganu uš iškūtišchānu uš wišu muhšchu lihdi ar teešibu šaudešchānu, bet Mičino 16 gabus wežojam behlam Andrejam peespreeda 8 gabus žeeetuma šoda.

Polu kulturas beedriha

patlaban Darščowā notur šawu kongrešu. Kongrešā štarp žitu peenemtas rešoluzijas, kuras ašleebš beedrihā ušnemt par beedreem personas, kuras naw iškūti polš. Šchee lehmumi greesti galwenā šahrtā pret šchihdeem un šahwu šakarā ar špehžigo antišemitiškū kušību, kura pehdejā laikā parahdijušes Polijā.

Selmena muišchā.

Šahšis no P. Weišes.

(Turpinājums.)

„Datīn”, es ešahju — „teu un manis wairs newajaga, mihto širjina; šauj man riht dotees atpakal uš pilšehtu!”

Wina mani ušluhšoja leelām azim.

„To tu man gan nedarīši! Tu mani eepreezināji atnahldams, waj man buhš tizet, ka mans wihrs aš pateizības tewi dšihš no šchejeenes projam? Waj tu juhtees šaur wiau aššahrtā? Mihtā Anna, winišch arweenu daudš nerunā; reišem winišch ir pašwījam druhms. Es winam teizu, žif loši es žeeuši, eesam tawa apdomiba mani apmeerinājuši. Kā winišch tefai tew war pateiktees, ka es beidšot aššinusi šawas weltīgās bahšchās, ka es tagad waru meerigi noluhšitees, kad wehijšch šlabinas paš wežojām ehlam!”

„Tu winam to eši teikusi?”

„Latina palozija galwu; un es domaju: „Nu es šaprotu, šapehž Selmenis pret mani iškuras laipnati!”

Beidšot es teizu:

„Tas wišs buhtu loši labi, mihto Latin, bet mona škola šahl darbotees jau pehž dašchām deenam, un es gribeju wehl druhšu šagatawotees.”

„Bet woj tad tu to newari iškdarit ari šche?”

Latina luhdijās.

„Tu pateesi to wehleeš, lai gan taws wihrs ir tagad šche?”

„Tomehr — loši, loši! Tu palīši?”

Es paloziju galwu; šchi leeta bija iškšhirta, un es šajutu leelu atweeglinājumu.

Šaprotoms, bija jau ari iškūti mans peenahšums wiau neatšahst, eesam manos bahšchās par Selmena muišchās nosleppumu nebija išklihdinātas.

loši augšli, šipri muhri, aš kureem redšeja druhmu, žeeetofnīm lihdišigu buhwi ar aššrestoteem logeem. Man eenažja tagad wrahiā: tas bija žeeetums; to es biju eewehrojuši, ar pilšehtas planu eepašchdamās. Man newištus pahrštrehja šchāfšas, kad eeraudšiju logu dšelššreites, aš kurām pašchlaik warbuht šahšs no nelaimigajeem dšihwi aprakteem šahweja, ar ilgam štaidamees uš mahtšlas templa raibajeem logeem.

Es šteigšchus atkahpos no loga un aššahju grešnās šahšes.

Žeepu gatwā man nahža preim Wredows.

„Juhš bijāt ilgi projam, Lafena jaunkundje.

Waj juhš bijāt pilšehtā?”

„Biju,” es atbildeju brihnidamās.

Wina iškurešchānās man iškifās dihwaina. Kā tad wina bahšš šlaneja? Un šapehž tad winišch bija tef bahšš un tef ušbudinats? Waj bija atgabijees šaut kas šewiškš? „Ai, šaut jel es buhtu dabujuši šinat, šahdā šakarā Wredows šahweja ar Selmena muišchās noslehpumeem!”

Ahtri apnehmušees, es teizu, wiau wehtrigi ušluhšodama un šawus wahrdus ušwehrdama:

„Ši, es biju wispirms pilšehtā, bet tad mušejā; es pašchlaik no tureenes nahju.”

Winišch man atwehtra dahrja wahrtus.

„Pateesi?”

„Es šifu šew parahdit šlaweno šrahjumu dahrg-

akmenu, kuri tur teel ušglabati.”

Winišch paleezās pret mani un ušluhšoja mani pehtojchi.

„Waj tas nošimē ko šewiškču, Lafena jaun-

kundje? Juhšu azis juhš nodod.”

Rošartdama es špehji nowehrjos.

„Šapehž juhš šawu gahjeenu uš museju tef

tragiški uššwerat?”

Es ahtri apgreesos un wiau žeešchi ušškatiju.

„Waj juhš. pateesi pašchi to newarot eedo-

matees?” (Turpmat wehl.)

210,000 zeetumneeku

pehz galwenas zeetumu walbes stam bijs 1912. gada topa wijos kreemijas zeetumos.

Seschi zilweki nogalluati

gaur dinamita srahdsjeenu Kotaristas waza kauseta-was lantorl, Zetisawepoles guberna.

Peterburga. Ihpaschus jubilejas rubkus par peemiru Romanowu Nawa 300 gadu waldischanas jubilejai islaidis februara beigās apgrofiba.

— Zeetu palata notesaja Peterburgas eezirkna schofeju distanzijas preekscheetu Salestu u. 2 gadeem zeetokni par dokumentu wiltoschannu.

Masfawa. Par kandibateem u. Masfawas pilshijas galwas amatu pilshijas dome eewehleja knaju Dwowu ar 82 pret 72 un Gutschlowu ar 77 pret 76 balsim.

Selsinforfa. Bijuscha bankas direktora Idmana lopojo par adu suma sneebstotes lihds 17, 500,000 rubleem.

Warschawa. Par peederibu pee arodneezistas beedribas 5 schejeenes srahdsneeti soditi ar 7 deenam aresta lairs.

Minsta. Par potu lugas israhdschannu bes wojadsgas administratzijas atkaws muischneeks Schalewitschs sodits ar 500 rbl. naudas soda waj 8 mehneescheem aresta.

Odesa. Pilshijas sliimniza iswelesojas 2 koleras sliimneeti. Pehdejo 10 deenu laika jauni ischliwischanas gobijumi naw nahtschi preekscha.

Sevastopole. Kelahga laika un slapjdranka, ka ari darba truhuma deht sbe plosas leela mehra daschadas lipigas sliimbas. Starp behrneem sliimo pahri par 80%.

Zetisawegrada. Schejeenes bagatneeze Dmitrijana jau dnywa buhdama uszehlusi staitu kurgistu kintu. Tagad wina pirms nahwes testamentu nowehlejuschi schis sliimbas uskurechannai 300,000 rublus.

Baltija.

Stolotaju institutu

atwehrtshot drihsa laika Rigas mahzibas apgabald, Riga waj Terbatā, jo u. tautas apgaismošanas ministrijas peeprojumu isteikuschees preekschi instituta atwehrtshanas wisi trihs mahzibas apgabala tauksolu direktori.

Par pabalstu igannu walsts domneeteem Drajam un Roamotam preekschi pastahwiga sekretara turechanas Peterburga nesen spreduje Rewelē preekschi tam jafaukta Zgannu daschadu beedribu un eeslahschu preekschiastawu sapulze. Lihdschinejee domneeti paschi u. jawa rehina bij turejuschi sekretaru, bet tagadejee no tam atteikuschees. Sapulze ispreeduse jautajumu atraidoschi un nolehmuise turpmal wahst wijadas firas preekschi walsts domneeteem sbe pat Rewelē, Terbatā un Riga.

Behz kanjas.

Stefans Scheromsta.

... . You jesto deenu pruschu jahneeku estadrons wajaja muhsu bataljona atleelas. Ma aitu bars, atpafal neslatidamees, mehš behgam isjalnschi un bes meega. Un mums wehl par nelaimi wisu laiku bes miteschanas bija leelus — mejscha gulet nebij eespehjam.

Muhsu sahbafo pasoles aischahja atminu walsti, un ta ka mums to wairs nebij tad mehš failam lahjam gahjam pa slujam un schagareem pa mejschu, pa atmeneem un smiltim.

Kahjas usluhta no bruhzem; te weens, te orrs pakrita zeta, lai mejscha atpuhstos un — kas sin, kahds litenis wina jagaidija . . .

Beidjot mehš bijam aischahjuschi leelu gabalu projom no pruschem un pret wataru jafneedsam lahdu zeemu, kas bij paslehpees stasp mejschu un lalnceem . . .

Warēs atpuhstees! Kahda debejschiga laime . . .

Wajadsiba pehz meega, kuru pat nahwes bails wairs nespehja pahwahret, nolita muhs wihus gor jemi, tif lihds lo jaimneeks bij paguwis isflahst jalmus sawa plajcha nama preekschinda. Mehš eemigam pat neehduschi pehz tif ilga gawena, pat nenogehribuschi slajdas, puhjoschās lupatas.

Es, faut gan biju eemibsis zeta meega, tomehr pamodos pirmas, tad duhmi man sahfa lost fald. Es apschdos sawa gulas weeta un sahfu luhfotees apfahrt: — leesma grejās man azis . . . Ushlehu lahjas un sahfu rausitit aif mateem sawus beedrus. Mums bij peelikuschi uguni. Duhmi ka pa skurteni wehlās eescha pee mums preekschinda no blakus ischabas; dega zeema peebuhwes, bij dirstama sproschleischana, ruhshana. Te weens, te orrs no beedreem, tureem es sinu pa seju un pluhzu aif malleem, twehra schitlu, lai mani nodurtu, bet weli —

No Walmeeras. Seemas iwehtu wefara walmeereeschi preekschiwoja parihlamu pahriteigumu. Jau isgahjuscha gada januarl tonwents u. mahzitoja E. Pawafara lga eerosinajumu nolehma eerihlot basniza elektrisku appajmoichannu. Schis uhdewums bija ispilbits un taini swebitu wafara dega pirmo reij elektristas swebes un lampas. Zehlais, krahshnais deewnams darija sehischki krahshannu un patihlamu eespaidu. Kur zifahrt plajschās telpas bija tif tumshos, ta tif tee wareja grahmata lost, kuri pee swebem tuwaki sehdeja, tur tagad wihis bija gaischis la jaulaina deena! Pawizjam basniza ir 145 elektristas swebes, laira 16 swebichu gaischumā un 14 lampas pee 800 swebichu gaischumā kopā ap 2900 swebichu gaismas. Appajmoichana ismatlajot ar wihu materialu 673 rublus. Wihis basnizas pilniga appajmoichana ismatlajot 2 rubli 1 stunda, tas isnahf lehtati neta agrati ar swebem rihfotees. Isfalam atsinibu un wateizibu basnizas kontwentam un wina preekschanceam P. Danberga lungam.

No Burtneeteem. Muhsu pagastu pehdejā laika sahft jagli beeschi ween apzeemot, pee lam par sawu darba lauku israugas slehtis, gan durwis atmuhfjetot, gan uilonshot, gan ari aishghas isfahgejot. Sagtas teel tifat drehbes un gata, pee lam dascham nonem wihu krahjumū. Gan polizejas kahrtimneeks ujnem protokolus, bet tomehr neisodobas wainigos peedshft, jo lamehr nebija jneega, newareja ari nefur pehdas dsht.

Renzeni. Lauksaimneezibas sind mehš wehl loti lehni kustamees u. preekschu, jo lihds jafim wehl peetopam to paschu graudu un linu jaimneezibu. Gan pag. gada noturejam turjas un gribeem pat dibinat kopmoderneezibu, bet baidsjamees kritees pee tahdu ujnehmuma, tadeht wehl webam tapot fairs sawu swebesia atlitumu u. Walmeeras nedelas targeem pahrdot, jo tad taf teelam pilshija beeschati un dabusam jautroli usdshmot.

Krimunas. Agraf lasijam laikrastsos par schejeenes kopmoderneezibu daschadas sinas, pa lelafai dalai nelabwehligas. Tad ilgatu laiku wihis bij klusu. Wikas, ka stano wahrdū weeta stahjas darbi, un teem, ka tagad redjams, ir fretni panahkumi. Jauna, ruhpiğa walde jafchaurinaja nemandfigus isdewumū, eeweda stinaru kontroli pahrdotawā un gahdaja par to, ka preze ir allaschin pirmā labuma. Beenu susha u. Rigu pasferiseta weidā, jo tas ir israhdsjees wiseenesigafi. Satriznati no launajam melsham, daschi beedri isstahjas, bet tagad, redjedami labos panahkumus, tee greeschas atkal atpafal. Divos beidjamajos mehneschos daschi beedri par peenu ir fanehmuschu pahri par 8 kap. stopā, rehlinot pehz tawfu fatura. Ushahkums iswehrtitees par leelu ruhneezibas jaru, kas wifai apfahrtnei atnefis leelu wetau, ja tifat beedri turejees weenprahrtigi kopā un masaf runās, bet lairs uszihtigi strahdas. Behz Krimunu kopmoderneezibas peena ir Riga leeli peeprojumi, ta ka tas tisko spehji apmeerinat winas galwenā noliktawa, kas atrodas Djirnawu eelā Nr. 68.

Saleneeki. Daschi schejeenes ruhpigatee un uszihtigatee jaimneeki, peem. Skabarqa, Mizaitis, Spoeckis, Dunzis u. z. ir eerihfojuschi jatwos laida-

ros ehrtus uhdenswadus un fellās kuhfis. Sehischki pehdejais eerihfojums teem schogad, fur jalmu tif mas, atnes leelu labumu un bagati atmahfajas. Kuhfis un lopi ir lihri un peens preekschihmigs. Jaur fellajam kuhfim gowu ffaits eewhrojama mehra pawairofees un tamlihds ari paleelinafees faimneezibas eenehmumi. Ir jau tagad pee mums masgruntneeku jaimneezibas, kas no laidara eenem par gadu pee 3000 rbl. To wihu atmet apfehriba un rajshens darbs. Weens no preekschihmigakeem schejeenes jaimneekem tai sind ir Skabarqa Bistaps. Wina ehrti un parozigi eerihfoto laidaru resp. gowu kuhfi brauz skatitees laufjaimneeki no tahfateem nowadeem un nem to jatwās faimneezibas par parauqu.

Dobeles apgabals. Kopich 20 gadeem schejeenes daschos nomados ir uszelti stalti bedribu nami, peem. Saleneekos, Dschuhsteneekos, Butaischneekos u. z., ar plajcham sahlem un skatuwem preekschi daschadeem isrihfojumeem un zitām blakus telpam, kuras leeto krahstafes, pahrtikas beedribas u. z. Loreis neprahija pehz apstiprinatēem buhwplaneem un tadehl daschas eeschejas eetaifes neapmeerinaja tos prahjumus, kas atteezas u. publikas droshibu nelaimes gadijumos. Tagad wihis sbe nami japhrbuhwe. Schis darbs ir faweenots ar beesgan prahweem isdewumeem un zitām neehrtibam. Saleneeki schahdu isbuhwi ir isdarijuschu, bet ta mahfaja pahri par 5000 rublu. Dschuhsteneeki pallasan atrodas schini darba un tas neijnahfs neuhft lehstas. Butaischneekem ar scho leetu neweizas. Nama pahrbuhwi teem negrib lahga atkaut aif ta cemesla, ka krahstafese, kas ir nama ihpachneeeje, newar nelahdas ispreezas farihlot un tai newajag ne isrihfojumu sahles, ne skatuwes. Butaischneekem ir ari Sabraudsigā beedriba un tai katra sind buhs tuwaf jajaistas pee nama, un tad ta leeta ees. Ir pateesi sbehl, ka staltais nams stahw dikhā, jo tas tatschu waretu buht par wihis apfaimes apgaismibas zentru.

Kulbige. 9. januarī sbe pilshetina pa celam bij iskafitas proklamatzijas ar usfautumeem. — No 12. janwara sahftot sbe eestahjus ishta seema. Sneega peefnigusi toti beesja kahrtā. Wejelas diwas deenas no weetas plosijas stiprs sneegputenis. Zeki aishputinati.

Augschukursēmē jau no seneem laikeem braukā apfahrt jatwadi linotaji, kuri usdodas par apdeguschēem un lihds palihdsibas waj nu nauda waj grandā. Beeschi ween gabas, ka weenu un to paschu „apdeguschu“ war redjet brauzam pehz katreem seemas swebhkeem. Redjams, pa swebhkeem ir fretni fameits u. swebes un tadehl pehz swebhkeem „apdegums“. Tifat eedschwotaji, ja apdeguschais nauw pasihstams, tam wairs netiz. Lihds ar sbeem linotajeem pehdejos diwas gados parahbisuschēes ari lahdi ziti subjetti, kuri „zeetuschu“ no soda eespebizajam un tagad „atgreeschas“ no isfuhtichanas „bej fapeikas kabata“. Lai stahstis buhtu pahrelezino schaks, tad parasti teel peeminets kahda beesgan pasihstama isfuhtita koku tirtotaja wahrdš, kura peederigeem janones labdeenas. Wehl buhtu ka linotaji peeminami daschadi muikanti, kuri u. jannu gadu bes kahdas aizinajchanas uspuhds „labas laimes“.

nogurums azumirkli tos atkal pahwahreja. Tee, kuzus man isdewās usmudinot, palihdsjeja man; mehš isstām logu un willām pee ta guletajus.

Beidjot wihis bij ahra. Es usmelleju salmos sawu belgeeschu bisi, peeliku tai schitlu un paslehpos pee loga.

Ahrpusē reisi pa reisei atstaneja dohji rihbeeni: tur noschahwa behgtus weenu pehz otra ka pihles. Man mati u. galwas zehlās stahwu . . .

Es metos durwis, pa kuzām pluhda eescha duhmi, isstrehju zaur dascham tukscham istabam, pahrfurām steepas farkanas jostas no isgreesumeem logu sleghos un beidjot no duhneem aishmazis nokluwu lahda preekschinda.

Sbe es isfitu logu, atgruhdu sleghus un iilehzu zerinu krumos, kas bij saauguschu pee pascha loga.

Aif zerinu kruma steepas dubleem pahrfлахts zehsch, bet aif ta ar paeglu krumēem apaudsis lihdsenums. Es paslehpos krumos un la juns puhlejos jaost, waj tuwumā kaut fur naw cenaidneeki.

Wikas, ka tani pusē nebij neweena. — U. preekschu! — es nodamaju drebedams, neraugotees u. to, ka stahweja tif tuwu pee degoscha nama un man krita wihju degoscha junta salmi: — Lihdsichu pa krumēem . . . warbuhf ka nepamanis . . .

Ar weenu lehzeenu es biju u. zeta widus un salihzis domaju nemanits fahneegt pirmos krumus . . . Beepeschu! — drebuli pahrsstrehja man pahrfaulceem! Taisni preim man nahza isstepta rinda jahnceelu pulks.

No uguns grehka u. zeta bij tif gaischis, ka pat adaju wareja jaredjet.

Kā stabs es paliku fastindsis zeta widu stahwam! . . .

Ja wini apstahtos, es droshki ween laistos behgt, weena alga kaut leemās, bet ta ka wini ah-

treem rikschēem man tuwojās, man krumis kaut kas itin ka pahrtuhfa. U. cenaidneeku sejam, u. wina sirgeem, u. eeroischēem krita sahrtā uguns grehka blajma.

Es ahtri pazehlu bisi un mehrlēju u. eschadrona widu. Trihs selundes waronigi mehrlēju pascha widu. Norihbeja schahweens. Ofizers pazehla u. manu pusi sobinu, nosibeja to asmens; tad salima u. sirga kalla un lehni noslihdeja semē. Pa to starpu es jagatawoju schitlu. Man peesteichjās sleegdami lahdi diwdejmīt cenaidneeki, pahrfur mani nosibeja diwdejmīt sobini. Es notreezu no sedleem pirmo, kas drahjās man wihju, gruhdu otram ar schitlu, bet — tas sehra tifat gaisu un — tad man oepeschu litās, ka trihsdejmīt basnizas sahft duht wif swani. Tad sahfu lidot u. augschu, u. leju, aifween dsitaf, aif ween dsitaf.

Swanu stana tapa klujaka, itā nogrima semē. Mesinu, zif ilgi tas wareja wilktees.

U. azumirkli es atmołos. Un tad jutu, ka mans galwas kaut itin tā plihstu gabalos, peere dega breesmiga uguni.

Kad es ar roln aishkuru to weetu, pirsti eegahja dsitā dobumā. Azis bij peepuhuschas ar afinin; ar winau bij peepuhuschēes mati, mute un wihur tas bij jarezejuschas gabalos.

Es isflauziju azis, peezehlos zelos, fataustiju bisi un grihlobamees sahfu to jauna peelahdet . . . Man litās, ka esmu jau peelahdejis; es peeliku resgali pee waiga un sahfu mehrlēt u. cenaidneekēem, kuru droshki ween nebij . . .

Wei tad es no jauna nogrimu peledā miglā, kuzā liboja farkanas dsirsktis, garas, gluschu tā asinainas dsihstas . . .

Dignajā 1905. gada nemeeros tifa noſchauts „Mahzītaja“ ſkolas ſkolotājs Saſne. Deesgan neaploftu wiņu apraka weetejoš „Mahzītaja“ kapos. Tagad nu pagahjuſi jau 7 gadi, bet kruſta wehl naida. Tikai lahdš ir uſſpraudis no zita kapa no-meſtu kruſtu. Wišs kaps jabruzis, neaplofts. Waj teeſham S. par ſatveem 16 ſkolotāja amata gadeem nebuhtu to nopelnijis, ka wina kaps teef aplofts? —ws.

No Daugawpils. Pulziņſch Seemetu-Ree-truma apgabala meſcha tirgotāju projektē ſche dibinat ſoku tirgotāju banku. Schim noluhfam jau ſawahli 500,000 rubli. —B.

Ahrsemes.

Balkanu kriše.

Konſtantinopolē, 28. (15.) janwari. Turku waldbibas atbildes rakſtu nodos riht wehſtneefem. Uſwabinata jau leelata data perſonu, kuras 10. janwari tifa areſtetos. Enwers-bejs aiſbrauts uſ Tſchataldſchu, tur wiņſch eezeltis par 10. armijas korpuſa ſchtabu preeſchneetu.

Konſtantinopolē runā, ka Enwers-bejs pats noſchahwis Maſimu-paſcha.

Parifē, 28. (15.) janwari. Awife „Temp“ rakſta, ka Wahzijas waldbiba un leelataš bantas paſinojuſchās Parifē, ka attureſchotees no naudas doſchanas Turzijas preeſch kara wajadſibam. Parifē un Londonā iſturas tam lihdſigi ar Balkanu jabeedroto walſtu naudas projektēem.

Londonā, 28. (15.) janwari. Pehz atwadſchanas meelata, turu ſerbu delegati dewa knajam Karageorgijewiſcham un luhgteem weefem, Balkanu delegati paraſtija rakſtu, turſch eefneedjams turku delegatēem un kuru nodos Nowakowiſchš. Pehz tam, kad rakſts buhš nodots, Balkanu delegati uſſkatis ſawu uſdewumu par no-beigtu. Leelataš data delegatu tuhlin pehz tam aſtahaš Londonu.

Kineeſchu un japanu draudſchjanas.

Œirinas pilēhtā Mandſchurijā nupat 15. janwari ſlehgis kongreſs, kuru notureja Mandſchurijas kineeſchu un japanu preſes preeſchſtahwi. Kongreſā ſpreests par to, ka ſinai un Japanai wajadſigs jawā ſtarpā tuwoiees un draudſeiees un politiſtāš leetas turetees kopā. Lai to panahstu, tad kongreſā nolemts, ka wiſpirms kineeſchu un japanu preſei jagitdina tahdas draudſchjanas ideja un jaaiſrahda uſ ſinas un Japonas beedroſchjanas wajadſibu un labumeem. Pehz kongreſa ſlehgſchjanas Japonas konſuls ſarhhojis kongreſa dalibneefem goda meelastu.

Italija.

Pahweſta muiſchneeku gwardija. Pahweſtam ir pils ſargi un ſtarp teem weens pulks, kurā teef uſnemts weenigi Italijas muiſchneeku dehl, tadehl ſcho pulku jauz par muiſchneeku gwardiju. Schos pils ſargus, ſinams, uſtur pahweis. Bet pehdejos gados pahweſta nau-das apſtahli neefot wiſai ſpoſchi un tadehl nodomats ijdewumus par pils ſargem pamasinat. Pahweis tadehl iſlaidis rihojumu, ka wina pils muiſchneeku gwardijā uſnemami katottizigi muiſchneeki no wiſem ſemem, bet teem paſcheem jagahda par ſawu uſturu un wiſem ijdewumeem preeſch dſihwes wajadſibas.

Riga.

Rigas pilſehtas wehleſchjanas notiks 15. martā.

Fabriku administrācijas zeeſchi nonehmujchās nepeefahptees pret ſtrahdneeku praſibu, atzelt ſodu par politiſko ſtreiku 9. janwari, kura ſoda dehl daudi fabriku ſtrahdneeki ſtreika. Šā wehlaſ daſchu fabriku ſtrahdneeki eefneeguſchi arti eonomiſtāš praſibas, to fabriku administrācijas eefkata tikai par taiſnibas eemeſlu ſtreikam uſlikta ſoda dehl par 9. janwara ſtreiku. Tomehr ari ſtrahd-neeki iſtahda zeeſchu noemſchjanos nepeefahptees jawās praſibas. Šā jau aiſrahdits, wairakās fabrikās wiņi ſtreiko jau deenam un wakar „Sirius“ fabrikas ſtrahdneeki weenbaſigi nolehma ſtreikot un aiſ-gahja no darba, eefneeguſchi daſchadas eonomiſtāš praſibas. „Promodnika“ fabrika iſbeigts tikai ſim-patiju ſtreiks pret automobilu nodalas ſtrahd-neeku algas paſeminahšanu, bet ſchi eemeſta dehl jau bezembri eefahhtais eonomiſtāš ſtreiks turpi-nas wehl arweenu, jo minetaš nodalaš ſtrahda tikai jaunpeenemtee kahdi 30 ſtrahdneeki, kamehr agra-tee zeeſchi paleef pee ſawas praſibas pehz agrakās olgas un neſtrahda. Tapat neſtrahda jau no 9. janwara Leitnera fabrikas ſtrahdneeki.

Uſ 3 nedelam zeetumā meerteefneſis noteefaja wakar gabus 18 wezo Ruſchtiſchukowu par ubagoſchānu. Schis jauneklis atbrauzis Rigā pelnu melet, bet neatrabis, ſahzis Daugawas malā ubagot.

Awifeſchu ſtudinajumi par priwatſkolam. Ri-gaš mahzibas apgabala walbe darijuſi Rigas poli-

zimeiftaru uſ to uſmanigu, ka ſchejeenes priwat-ſkolu ihpaſchneeki nereti laiſchot klajā ſtudinaju-mus, kureem reklamas rakſturs; wiņi dodot ſa-wām eestahdem noſaufumus, kuri neſaefotees ar ſakteem. Tā peem. II. ſchſiras ſkolas wiņi nojau-zot par „progimnaſijam“, I. ſchſiras ſkolas par gimnaſijam. Mahzibas apgabala walbe luhdš po-lizijmeiftaru dot rihojumu, ka turpmak wiſeem priwatſkolu ſtudinajumeem, kuri ſtahw ſem poliſijas zensures, waja d ſ i g a t a u ſ ſ k o l u i n ſ p e k t o r a a t ſ a u j a .

Peefodinajums lauzineefem. Stahds no lau-feem eebrautuſchais Andrejs Œirmtis pahrdewis 15. janwari diweem ridſineefem 11 zuhtas, kuras pehz iſmekleſchanas aiſweduſchi kahdā fuhrmani uſ Daugawas tirguſ ſwareem. Tur pirzeji liſuſchi Œirmtim uſmanit ſwarus, bet pa tam 2 zuhtas no-ſudufchās no weſuma, to Œirmtis tuhlin ſinojis po-lizijai. Par wainigajeem peerahdijuſchees abi pir-zeji Jahnis Meſchanzis un Jahnš Stanga ar mi-neto fuhrmani Karli Zekabſonu, kuri apzeefinati. Pehdejaš jau 3 reiees noteefats par ſagſchānu no-ſeedsneeku pahrmahzichanas nodalaš un ſchos ſo-dus ari iſzeetis.

Tramwaja fatiſſime pahtraukta Œumorowa un Marijas eelaš newis ſneqa dehl, bet aiſ kabelu ſajobajchānās. Kabeli tomehr jau tik tahlu, ka 15. janwari fatiſſimi atjaunoja Œumorowa eelā lihſ Bruzeneeku eelai un Marijas eelā lihſ Stabu e-lai. Galiga kabelu iſlaboſchana iſgahot wehl dee-naš diwaš. Buhtu gan weetaš, ka kabelus iſlabo ſtrahdajot neween deenā, bet ari nakti. Tā ſtrah-dajot kabeli jau tagad buhtu iſlaboti.

Starp Griſſinkalnu un dſelſzeļu ir aiſleegts iſgahſi neihrumus, bet ſcho aiſleegumu ne-ijpilda. Jau wiſu rudeni un tagad ari tur aiſwed no pilſehtas un iſgahſch wiſadus mehſlus un dran-kus. Salta laiſā wiņu ſmata wehl zeeſchoma, bet ka tas buhš ariſuſi un pawajari, to ſatrs war eedo-matees. Wiſas apſahrtines un tāš eedſihwotaju labad ir nepeezeeſchami wajadſigs, ka tas wairš nenoteef, bet ka iſpilda mineto aiſleegumu.

Œem manewrejoſchās loſomotiveš pee Lorna-falna ſtažijas wakar notrita 46 gadus wezais Riſo-lajs Danowſkijs no Tereſes eelaš Nr. 43 un wi-nam eelaſa 2 ſahnſaulus, kā ari zitadi gruhti ee-wainojo. Wiņſch bijis eedſehrees un aiſweſis uſ pilſehtas ſlimnizu.

Sabrauzis neſinams paſaſcheeru fuhrmaniš wakar II. Ganibu dambi 72 gdaus wezo Zekabu Tſchuſi no m. Wehſſaku eelaš Nr. 21, pahrlauſis wiņam labo kahju un eewainoſis galwu wahrigi. Relaimigo aiſweda uſ pilſehtas ſlimnizu.

Sahdſibas. „Lūbekas“ weefnižā meitas no-ſagujchās 15. janwara nakti kahdam firmgalwim no laukeem 400 rbl.; Wolgunties eelā Nr. 16 14. jan-wari preeſchnamā noſagts 150 rbl. dahrgs ka-ſchols Wahzijas patwalſtneefam Pawelam Deſle-ram; pee jaunzelamā nama Kungu eelā Nr. 29 no-ſagti ſtarp 12. un 14. janwari elektriſkee kabeli 100 rbl. wehrtiba.

Sahdſibas. Atmuſhejot wakar Œmula Diſ-mana dſihwoſli Marſtalu eelā Nr. 9/11, noſagts wiſhreeſchu jelta kabatas pulkſens ar ſaiti 350 rbl., ſeweeſchu par 100 rbl., ſalta par 115 rbl., papiroju maks par 15 rbl. un daſchadas zitas jelta leetas par 30 rbl.

Œinatne un mahkſla.

No Rigas Latweeſchu teatra biroja. Œowakar — atſahrtos pirmo reij Tolſtoja romana dramatiſejumu „Kaijuſcha Maſlowa“.

— Seſtden, 19. dezembri — Adolfa Allunana lugu žilā — „Pahrtiziba un nabahjiba“, Olga Œwainis-Œeebin weefojotees. Œhi iſrahde notiks par paſeminatām zenam.

Girdſneeziba.

Malkas zenas pehz ſneega uſnahſchjanas ee-wehrojamaš mehra kriuſchās. Aiſwakar pee pre-tſchu ſtažijas praſija: par behrja malku 17 rbl., alſchāna — 16 rbl., preeſchu — 15 1/2 rbl. un par eglu malku 12—12 1/2 rbl. aſi. Droſchi ſagaidams, ka zenas wehl wairaf kritis.

Lopbariba kluwuſi maſleet dahrgaka. Rakja: Karla tirgū: ahbolinjā un timotejs 590—700 kap., jeens 485—600 kap., garkuhlu ſalmi 380—400 kap. birkawš; pee zenitlās preſchu ſtažijas: ahbolinjā un timotejs 550—685 kap., jeens 470—550 kap. un ſalmi 390—400 kap. birkawš. Apris.

Œwaiga gala malkja: leelopa 480—721 kap., tela 478—800 kap., aitas 520—680 kap. un zuh-kaš 620—752 kap. pubs. Œchahweta zuhtas gala malkja: preeſchſchinkis 750—850 kap., paſaſchſin-kis 978—1100 kap. un widus gabals 780—860 kap. pubs.

Dahrſangu peewedumi wideji, zenas maſleet zehluchās. Rakja: ſartupeli 167—200 kap., ſahli 130—140 kap., burfani 120—140 kap. un ſwikli 200—240 kap. puhrs.

Jelgawa.

Uſ ewang. luteriſf. konſiſtorijas rihojibu weetejās luteranu bajnižās notures 21. februari, Romanowa žilts 300 gadu waldbichanas jubilejas gadijumā, ſwehtku deewſalpoſchānu.

Œezelti: Jelgawas paſta telegrafa ſantora V. ſchſiras eerehdna weetas iſpilditajs R. Œlawaš par IV. ſchſiras eerehdni un wina weetaš Rigas paſta telegrafa ſantora VI. ſchſiras eerehdna weetas iſpilditajs B. Œriks.

Dehrumā. Marijas eelā dſihwojoſchu Kriſtapu B. aiſweda uſ poliſiju, tapehz, ka tas Katolu eelā peedeſchris buhdams, uſgruhdas wiſju Nowo-tarſchſas pulka palkawneefam. Saſtahdits protokolš.

Baſnižās ſinas.

Deewſalpoſchanas Jelgawas Œw. Annas baſnižā: ſwehtdeen, 20. janwari pulſi. 10 no rihta mahzitašs Fr. Bernewiž.

Kriſtiti: Anette Amalija Œichman; Œchanis Woldebars Karlewij; Margreeta Lonnija Roſenberg. Uſſaukti: Indriſis Krauſe ar Anetti Mildu Kotelman; Jahnis Witumans ar Minnu Kauldrow-ſti; Karliš Kreuzbergs ar Linu Anetti Jandal; Wi-liš Martiņſons ar Œewu Baltman; Juriš Bihrinjſch ar Kai Sauberliu.

Mirušchi: Ans Auris 45 g. w.; Kriſtaps Kraſlowſkiš 11 mehn.; Olga Bihrul 35 g. w.

Œihkumi.

Par pudeli degwihna pahrdewis ſawu ſewu (Zaganrogas tuwumā) Koleſnikowa ſah-dſchos ſemneeks Rejaniſchento kahda oira zeema ſem-neefam Bogdatſchento, turſch to ari tā ſawu eeguhtu „ihpaſchumu“ aiſwediš ſew lihſ. Oira deenā pahrdeweis tomehr atnehmis ſawu ſewu, kaut gan pir-zeis pretojees; baidſot wiņſch eefneedſis pagosta tee-ſai ſuhdſibu par „aplaupiſchānu“.

Pirmā rakſtāmā maſchina bijuſi no koka un wehl tagad glabajas Anglijas walſts arhivā. Wina ir loti netweikla un ſmaga, bet tur jau re-diami wiſi tee pamata wiſzeeni, to redſam pee ta-gadejam rakſtamām maſchinām.

Januakās ſinas.

Rumanija mobilisē.

Londonā ſanemta ſina, ka Rumanijas mi-niſtru padome nolehmuſi eefaukt pehdejo prezu gadu reſerwiſtus.

Telegramas.

Wiņē, 29. (16.) janwari. Kara miniſtrs paſi-noja, ka uſ laiſtu war atwalinat 5% eefauktu re-ſerwiſtu.

— Romiris erzherzogs Rainers 85 gadu we-zumā.

Londonā, 28. (15.) janwari. Blitā eeradās krewu ſchonerš „Sidonis“ (Seedonis?) no Rigas, turſch dehl wehtras 55 deenas bijis zelā. No kuga wilai noſtalojuſchi weenu matroſi.

— 29. (16.) janwari. Grupa ſuſraſchistu pee parlamenta nama wehlejās redſet miniſtri Dſchar-dſchu. Pehdejaš atteižās rahditees. Suſraſchistes neiſklihda un notifa ſadurſme ar poliſiju, pee ſam areſteja wairaf ſeweeetes. Ritās weetas un mini-ſtrijas namā ſuſraſchistes eefita loguš.

Dublinā, 28. (15.) janwari. Trihs ſuſraſchi-ſtes (ſeweeetes, kaš Anglijā zihnas preeſch ſewee-ſchu balſs teeſibam), kuras Dublinas pilk bij eef-tuſchās logu ruhtes, noteefaja uſ mehneſi zeetumā ar ſpaudu darbu.

Gibraltarā, 28. (15.) janwari. Kreifers „Ar-gije“ aiſſuhtits uſ Turzijas uhdeneem.

Madridē, 29. (16.) janwari. Romira agra-fais miniſtru preſidents Marets.

Urgā, 28. (15.) janwari. Stutuchta, knaji un lamas jeb garidsneeki ir loti preziji, ka Wina Ma-jeſtate Reijars peenehmis mongolu deputajiju un dahwajis tai ordenus.

Toſijā, 28. (15.) janwari. Uſ Œſaſas-Naras dſelſſzeļa eebruka buhweja-mais 8 werſtes garais tunelis. Da-buja galu 7 ſtrahdneeki.

Kugu nelaimē.

Œawrā, 29. (16.) janwari. Nakti pee Œagas raga twaifoniš „Frina“ ſaduhras ar Hamburgas iſchetraſtu kugi „Pangani“, Turſch a h t r i n o g r i m a. „Frina“ iſgahda 4 kuga laudis, bet pahrejo 30 kuga ſaujchu liſtenis nam ſinams.

Atbildigais red.: R. Purinjſch.

Šideweja: Sabeedriba „Latweeſchu Awifeš“.

